

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ **Αρ. Φύλλου 77**

12 Απριλίου 2001

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2902

Κύρωση του Μνημονίου Κατανοήσεως μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας της Τουρκίας σχετικά με τη συνεργασία για την προστασία του περιβάλλοντος.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, το Μνημόνιο Κατανοήσεως μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας της Τουρκίας σχετικά με τη συνεργασία για την προστασία του περιβάλλοντος, που υπογράφηκε στην Άγκυρα στις 20 Ιανουαρίου 2000, του οποίου το κείμενο σε πρωτότυπο στην ελληνική και αγγλική γλώσσα έχει ως εξής:

ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΕΩΣ
ΜΕΤΑΞΥ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΙ
ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Η Ελληνική Δημοκρατία και η Δημοκρατία της Τουρκίας αποκαλούμενες στο εξής ως τα Μέρη,

- ΕΧΟΝΤΑΣ συνείδηση της ανάγκης να προστατευθεί το περιβάλλον ώστε να εξασφαλισθεί η ποιότητα ζωής σε αμφότερες τις χώρες και αναγνωρίζοντας ότι η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί ουσιώδες στοιχείο της βιώσιμης ανάπτυξης,

- ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ υπόψη τις σχετικές διατάξεις της Διακήρυξης του Ρίο, όπως επίσης το Πρόγραμμα Δράσης για τον 21ο αιώνα, το οποίο ενεκρίθη το 1992 από τη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον και τη ν Ανάπτυξη,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΩΣ ΑΚΟΛΟΥΘΩΣ:

Ι. ΣΚΟΠΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

ΑΡΘΡΟ 1

Τα Μέρη συμφωνούν δια του παρόντος να αναπτύξουν επιστημονική και τεχνική συνεργασία στον τομέα της πρόληψης της ρύπανσης και της προστασίας του περιβάλλοντος στο πλαίσιο της αρχής της βιώσιμης ανάπτυξης.

ΑΡΘΡΟ 2

Τα Μέρη θα συνεργασθούν με βάση το αμοιβαίο όφελος για την προστασία του περιβάλλοντος στους τομείς που περιλαμβάνονται στο συνημμένο παράρτημα. Θα ανταλλάσσουν επιστημονικές, τεχνικές και νομικής φύσεως πληροφορίες μεταξύ κυβερνητικών οργάνων και θα ενθαρρύνουν παρόμοιες ανταλλαγές μεταξύ ακαδημαϊκών ιδρυμάτων, Μη Κυβερνητικών Οργανισμών και ιδιωτικών επιχειρήσεων. Προς το σκοπό αυτόν, θα οργανώνουν επίσης συμπόσια, σεμινάρια, εργαστήρια και συναντήσεις μεταξύ εμπειρογνωμόνων επί θεμάτων που καλύπτονται από το παρόν Μνημόνιο.

ΑΡΘΡΟ 3

Τα Μέρη θα ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των μη κυβερνητικών οργανισμών και της κοινωνίας των πολιτών στις δραστηριότητες, οι οποίες θα πραγματοποιούνται με βάση το παρόν Μνημόνιο.

ΑΡΘΡΟ 4

Τα Μέρη θα ενθαρρύνουν τη συνεργασία για την πρόληψη της ρύπανσης και για τον περιορισμό των επιβλαβών επιδράσεων των ανθρωπίνων δραστηριοτήτων στο περιβάλλον, με σκοπό να επιτύχουν μια πολιτική βιώσιμης διαχείρισης των περιβαλλοντικών πόρων.

ΙΙ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΑΡΘΡΟ 5

Έκαστο των Μερών θα αναλάβει το κόστος της συμμετοχής του στις δραστηριότητες, οι οποίες θα πραγματοποιούνται με βάση το παρόν Μνημόνιο. Τα Μέρη θα διερευνήσουν επίσης τρόπους και μέσα προκειμένου να λάβουν χρηματοδότηση από κατάλληλες διεθνείς πηγές.

III. ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΑΛΛΕΣ ΣΥΜΦΩΝΙΕΣ

ΑΡΘΡΟ 6

Καμία διάταξη του παρόντος Μνημονίου δεν θα επηρεάσει άλλες υφιστάμενες ή μελλοντικές συμφωνίες μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας της Τουρκίας.

Το παρόν Μνημόνιο δεν επηρεάζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των Μερών σε σχέση με τρίτες χώρες ή με οργανισμούς περιφερειακής ολοκλήρωσης.

Έκαστο των Μερών δύναται να γνωστοποιεί τα αποτελέσματα της μεταξύ τους συνεργασίας σε τρίτα μέρη κατόπιν αμοιβαίας συναίνεσης μεταξύ των Μερών.

IV. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

ΑΡΘΡΟ 7

Όλες οι δραστηριότητες που καλύπτονται από το παρόν Μνημόνιο θα πραγματοποιούνται σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία των Μερών.

V. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

ΑΡΘΡΟ 8

Τα Μέρη θα συστήσουν μια δεκαμελή Μικτή Επιτροπή, αποτελούμενη από πέντε (5) εκπροσώπους των αντίστοιχων αρμόδιων αρχών κάθε πλευράς. Η Επιτροπή αυτή δύναται να ζητεί από τα Μέρη να ορίζουν αντίστοιχους συντονιστές για κάθε ειδικό τομέα δραστηριότητας.

Οι συντονιστές αυτοί θα υποβάλλουν στη Μικτή Επιτροπή τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων τους. Η Μικτή Επιτροπή, μεταξύ άλλων: α) θα διαχειρίζεται τις δραστηριότητες επί τη βάσει του παρόντος Μνημονίου και θα συμφωνεί για θέματα μέλλουσας πολιτικής και β) θα παραλαμβάνει υποβαλλόμενα σχέδια και άλλες προτάσεις για συνεργασία συμπεριλαμβανομένων και αυτών που θα προέρχονται από τους συντονιστές.

VI. ΘΕΣΗ ΣΕ ΙΣΧΥ, ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ

ΑΡΘΡΟ 9

Το παρόν Μνημόνιο θα τεθεί σε ισχύ ένα (1) μήνα μετά την ημερομηνία ανταλλαγής διακοινώσεων μεταξύ των Μερών σχετικά με την ολοκλήρωση των αναγκαίων εθνικών διατυπώσεων για τη θέση του σε ισχύ και θα παραμείνει σε ισχύ για τρία (3) έτη. Η ισχύς του θα παρατείνεται αυτομάτως για περαιτέρω τριετείς περιόδους, εκτός εάν κάποιο από τα Μέρη το καταγγείλει εγγράφως τρεις (3) μήνες ενωρίτερα. Έκαστο των Μερών, μετά προηγούμενη τρίμηνη γραπτή ειδοποίηση προς το άλλο Μέρος, δύναται να τερματίσει την ισχύ του παρόντος Μνημονίου. Το παρόν Μνημόνιο δύναται να τροποποιηθεί οποτεδήποτε μετά από αμοιβαία συμφωνία των Μερών. Η λήξη του παρόντος Μνημονίου δεν θα επηρεάσει την εγκυρότητα ή τη χρονική διάρκεια των δραστηριοτήτων, οι οποίες έχουν τυχόν συμφωνηθεί με βάση το παρόν Μνημόνιο και των οποίων η έναρξη προηγείται της ως άνω λήξης του Μνημονίου.

Υπεγράφη εις διπλούν στην Άγκυρα, στις 20 Ιανουαρίου 2000, στην ελληνική, τουρκική και αγγλική γλώσσα. Όλα τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά. Σε περίπτωση διαφοράς ως προς την ερμηνεία, υπερισχύει το αγγλικό κείμενο.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΚΙΑΣ
(υπογραφή)	(υπογραφή)
Γεώργιος Α. Παπανδρέου	Ισμαήλ Τζεμ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ	ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Τα κατωτέρω θέματα έχουν προσδιορισθεί ως πιθανοί τομείς συνεργασίας:

<u>Παραγωγή Ενέργειας:</u> Ανταλλαγή τεχνογνωσίας και συνεργασία στη φιλική προς το περιβάλλον ενέργεια (αιολική και ηλιακή ενέργεια, μικρές υδροηλεκτρικές μονάδες και τεχνολογίες εξοικονόμησης ενέργειας).

<u>Απερήμωση:</u> Μελέτες για την πρόληψη της διάβρωσης του εδάφους, καθώς και προγράμματα αποκατάστασής του. Συνεργασία στο πλαίσιο του Παραρτήματος IV της Σύμβασης για την καταπολέμηση της Απερήμωσης.

<u>Καταπολέμηση θαλάσσιας ρύπανσης:</u> Προγράμματα εκπαίδευσης, μεθοδολογίες, νέες τεχνολογίες, διευκολύνσεις υποδοχής αποβλήτων σε λιμάνια.

<u>Υιοθέτηση περιβαλλοντικούς ορθών στρατηγικών διαχείρισης στερεών αποβλήτων:</u> Μελέτες για ποιότητα και ποσότητα στερεών αποβλήτων, για την ανακύκλωση των αποβλήτων και το σχεδιασμό χώρων για την απόθεση των αποβλήτων. Ανταλλαγή τεχνικών πληροφοριών.

<u>Προετοιμασία κοινών προγραμμάτων και ανταλλαγής πληροφοριών για την ανάπτυξη του οικοτουρισμού:</u> Προγράμματα για τη σύνδεση περιοχών οικοτουρισμού με παρόμοια χαρακτηριστικά. Προώθηση οργάνωσης διασκέψεων και συναντήσεων εντός περιοχών αυτού του είδους. Μελέτες για τις επιπτώσεις του τουρισμού σε οικολογικά ευαίσθητες περιοχές.

<u>Ανταλλαγή πληροφοριών για την εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων:</u> Μελέτες για τον προσδιορισμό των κύριων τομέων δραστηριότητας όπου η αρχή της εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων θα μπορούσε να τύχει χρήσιμης εφαρμογής. Δημιουργία και στις δύο χώρες τραπεζών δεδομένων σχετικών με εργασίες που έχουν επιπτώσεις σε περιβάλλον και για τις οποίες η εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμη.

<u>Ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων και στις δύο χώρες:</u> Ανταλλαγή εμπειριών και επισκέψεων μεταξύ ΜΚΟ. Εξέταση των δυνατο-

τήτων ενθαρρύνσεως στενότερης συνεργασίας μεταξύ των ΜΚΟ.

Χερσαίες πηγές ρύπανσης: Μελέτες και εγκαθίδρυση συστημάτων για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των δύο Μερών, ανταλλαγή τεχνολογιών και τεχνογνωσίας.

Θέματα Σεισμών: Συνεργασία επί θεμάτων όπως υπολογισμός ζημιών, μελέτες αντισειμικού κώδικα και προτάσεις πιθανών τροποποιήσεων.

Εκμετάλλευση πυρηνόξυλου: Διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ αρμοδίων εθνικών φορέων για την εκμετάλλευση του πυρηνόξυλου για την παραγωγή ενέργειας για θέρμανση.

Δασοπυρόσβεση: Ανταλλαγή πληροφοριών και τεχνογνωσίας μέσω συναντήσεων εμπειρογνωμόνων.

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING

BETWEEN

THE HELLENIC REPUBLIC

AND

THE REPUBLIC OF TURKEY

Concerning Cooperation on Environmental Protection

The Hellenic Republic and the Republic of Turkey hereinafter called the Parties,

Aware of the necessity to protect the environment in order to ensure the quality of life in both countries and recognizing that environmental protection is an essential element of sustainable development.
Taking into account the relevant provisions of the Rio Declaration as well as the Agenda for the 21st century, approved by the 1992 United Nations Conference on Environment and Development.

Have agreed as follows:

I. SCOPE OF WORK

Article I

The Parties hereby agree to develop scientific and technical cooperation in the field of the prevention of pollution and the protection of the environment within the principle of sustainable development.

Article 2

The Parties shall cooperate on the basis of mutual benefit for the protection of the environment in the sectors included in the attached Annex. They shall exchange scientific, technical and legal information among governmental bodies and shall encourage such exchanges among academic institutions, non governmental organizations and private firms. To this end, they shall also organize symposiums, seminars, workshops and meetings of experts on issues covered by this Memorandum.

Article 3

The Parties shall encourage participation of non-governmental organizations and the civil society in the activities that will be carried out on the basis of this Memorandum.

Article 4

The Parties shall encourage cooperation on the prevention of pollution and on the mitigation of harmful influences of human activities on the environment, with a view to attain a sustainable management policy of environmental resources.

II.- FUNDING

Article 5

Each Party shall bear the costs of its own participation in the activities carried out under this Memorandum. The Parties will also explore ways and means to obtain financing from appropriate international sources.

III. RELATIONSHIP TO OTHER AGREEMENTS

Article 6

Nothing in this Memorandum shall prejudice other existing or future agreements concluded between the Hellenic Republic and the Republic of Turkey.

This Memorandum will not affect the rights and commitments of the Parties with respect to third states or regional integration organizations.

Each Party may communicate the results of their cooperation to third parties after mutual consent of the Parties.

IV. APPLICATION OF NATIONAL LEGISLATION

Article 7

All activities under this Memorandum shall be carried out in conformity with the national legislation of the Parties

V. MANAGEMENT

Article 3

The Parties shall establish a ten members Joint Committee comprising five representatives from the respective competent authorities of each side. This

Committee may request the Parties to designate corresponding coordinators on each specific field of activity. These coordinators shall report to the Joint Committee the results of their activities. The Joint Committee shall, inter alia, a) manage the activities under this Memorandum and agree on matters of future policy and b) receive submission of projects and other proposals for cooperation including those from the coordinators.

VI. ENTRY INTO FORCE, TERMINATION AND AMENDMENT

Article 9

This Memorandum shall enter into force one month following the date of the exchange of notes between the Parties informing the completion of their required national formalities for its entry into force, and, shall remain in force for three years. Its validity shall be automatically extended for further three-year periods unless denounced by either Party upon three-month prior written notice. Either Party upon three-month written notice to the other Party may terminate this Memorandum. This Memorandum may be amended at any time upon mutual consent of the Parties. The termination of the Memorandum shall not affect the validity or duration of activities agreed upon pursuant to this Memorandum and initiated prior to such termination.

Done in duplicate in Ankara on the 20th of January 2000 in the Greek, Turkish and English languages. All texts are equally authentic. In case of divergence of interpretation, the English text shall prevail.

FOR THE HELLENIC REPUBLIC	FOR THE REPUBLIC OF TURKEY
GEORGE A. PAPANDREOU	ISMAIL CEM
MINISTER OF FOREIGN AFFAIRS	MINISTER OF FOREIGN AFFAIRS

ANNEX

The following items are identified as possible areas for cooperation:

– ENERGY PRODUCTION: Exchange of know-how and cooperation regarding environmentally friendly energy (wind and solar energy, small hydroelectric plants and energy saving technologies).

– DESERTIFICATION: Studies on prevention of soil erosion and rehabilitation programmes. Cooperation in the framework of Annex IV of the Convention for Combating Desertification.

– COMBATING MARINE POLLUTION: Training programmes, methodologies, new technologies, waste reception facilities at harbours.

– ADOPTION OF ENVIRONMENTALLY SOUND SOLID WASTE MANAGEMENT STRATEGIES: Studies on the quantity and quality of solid wastes, on recycling of wastes and on designing spaces for the disposal of wastes. Exchange of technical information.

– PREPARATION OF JOINT PROGRAMMES AND EXCHANGE OF INFORMATION ON DEVELOPMENT OF ECO-TOURISM: Programmes for linking eco-tourism regions with similar characteristics. Promotion of organization of conferences and meetings in such areas. Studies for the impact of tourism on ecologically sensitive areas.

– EXCHANGE OF INFORMATION ON ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENT: Studies to determine the main sectors of activity where the principle of the environmental impact assessment could be usefully applied. Creation of a data base in both countries concerning works that have an impact on the environment and for which an environmental impact assessment would be highly useful.

– ENCOURAGING NGOs COOPERATION IN BOTH COUNTRIES: Exchange of experiences and visits between NGOs. Examine the possibilities to encourage closer cooperation between NGOs.

– LAND-BASED SOURCES OF POLLUTION: Studies and establishment of systems for the exchange of information between the two parties. Exchange of technologies and know-how.

– EARTHQUAKE ISSUES: Cooperation on topics such as damage evaluation, antiseismic code, studies and eventual modification proposals.

- OLIVE STONE EXPLOITATION: To facilitate cooperation among competent national entities for the exploitation of olive stones in order to produce energy for heating purposes.

- FOREST FIRES EXTINCTION: Exchange of information and know-how through meetings of experts.

Άρθρο δεύτερο

Τα Πρωτόκολλα – Πρακτικά που καταρτίζονται από τη Μικτή Επιτροπή του άρθρου 8 του Μνημονίου Κατανοήσεως εγκρίνονται με κοινή πράξη των αρμόδιων κατά περίπτωση Υπουργών.

Άρθρο τρίτο

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και του Μνημονίου Κατανοήσεως που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 9 αυτού.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 9 Απριλίου 2001

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Γ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
Ν. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ
Κ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Π. ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΑΣ
Γ. ΑΝΩΜΕΡΙΤΗΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
ΧΡ. ΠΑΠΟΥΤΣΗΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 11 Απριλίου 2001

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Μ. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ